UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus I. An Intellectus & cognitio Angeli distinguantur realiter ab essentia Angeli?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

mas ſpecies atomas, iſtæ verò in innumera propè individua, ſolo numero differentia.

IV. DEUS, qui eſt infinitè perfectus, ita eſt ſe ſolo ſibi ſufficiens, ut nec ſpecie, nec numero poſſit, vel indigeat multiplicari, è contra res corruptibiles, ita ſunt imperfectæ, & inſufficientes ſibi & alijs, ut poſſint vel indigeant & ſpecie & numero multiplicari, ergo Angeli, qui ſunt medij inter DEUM & res corruptibiles, habent quidem minorem ſufficientiam, quàm DEUS, ideóque debent ſpecie multiplicari intra idem genus, & ſimul habent majorem ſufficientiam, quàm corruptibilia, & ideo non indigent, neque poſſunt multiplicari numero intra eandem ſpeciem. *Confirm.* Angelus eſt perfectior quovis corpore: atqui corpora cæleſtia ita ſunt perfecta, ut totam ſuam perfectionem petant habere ſimul à principio ſuæ exiſtentiæ, & conſequenter ut nihil ſit ſuæ naturæ extra ipſa, ſed tota perfectio tali naturæ, ſeu ſpeciei debita reperiatur in uno individuo; ergo à fortiori talis eſt Angelus, ergo ſi darentur plura individua angelica, unum eorum haberet eandem prorſus perfectionem, quàm alterum, quod eſt fruſtraneum. *Reſp. neg. Conſeq.* Quia major ſufficientia, quam habent Angeli, tum ad eſſendum, tum ad operandum præ rebus corruptibilibus, ſatis ſalvatur per hoc, quod in eſſe & operari non dependeant ab ullis partibus eſſentialibus, vel integralibus, ſicut corruptibilia, ſed poſſint per entitatem indiviſibilem elicere operationes perfectiores, quàm corruptibilia, partibus conſtantia. Adde, hoc argumento probari, Angelos etiam ſpecie minùs poſſe multiplicari, quàm corruptibilia, cùm ſicut multiplicabilitas ſpecifica in impefectione & inſufficientia, ita major multiplicabilitas, fundari videatur in majori imperfectione & inſufficientia, ſequela autem eſt contra plerosque Theologos, docentes multò plures dari ſpecies Angelorum, quàm rerum corruptibilium. Imò probaretur, Angelos nullo modo ſpecie, ſed tantùm numero multiplicari poſſe, quia Angeli etiam ſunt medij inter DEUM, & corpora incorruptibilia, habentq; majorem ſufficientiam, quàm iſta, adeóque non indigent multiplicari ſpecie, ſicut corpora incorruptibilia, habent tamen minorem ſufficientiam, quàm DEUS, & ideo ſaltem poſſunt multiplicari numero. *Ad Confirm. Reſp.* 1. *neg. Minor. & ſuppoſitum.* Quòd enim inter corpora cæleſtia, non dentur plura individua ejuſdem ſpeciei, non oritur ex eorũ perfectione, cùm anima rationalis ſit perfectior corporibus cæleſtibus, & tamen multiplicetur in eadem ſpecie, ſed alijs ex cauſis, quarum nonnullas attigimus in Reſp. 2. ad 2. Confirm. 2. argumenti. *Reſp. 2. neg. alteram Conſeq.* Licèt enim quodvis individuum angelicum habeat eandem perfectionem eſſentialem & ſpecificam, tamen per conſortium alterius ejusdem ſpeciei, acquirit aliquid, quod non habet ſe ſolo, nimirum quòd conſtituat unum corpus politicum, & aulam DEI myſticam, cujus varietas conſiſtit partim in ſimilitudine membrorum & aulicorum. 2. Quòd acquirat aptitudinem activam & paſſivam ad colendam arctiorem amicitiam, quæ faciliùs initur inter partes. 3. Quòd conferat ad conſervationem ſpeciei, quoad eſſe ſupernaturale, nè uno per peccatum deficiente, tota ſpecies deficiat. 4. Quòd cum majori congruitate obeat officium ſimile officio alterius, &c.

QUÆSTIO QUARTA.

DE

INTELLECTU, COGNITIONE

ET

OBIECTO COGNITIONIS

ANGELICÆ.

ARTICULUS I.

An Intellectus & Cognitio Angeli diſtinguantur realiter ab Eſſentia Angeli.

RESP. *Utrumque distingui.* *Probatur* 1. *pars.* de intellectu, authoritat. 1. Dionysij cap. 11. de cæleſt. Hier. ubi tria diſtinguit in Angelo, *eſſentiam*, *virtutem*, ſeu *potentiam & operationem*, loquitúrq; de omnibus eodem modo, adeóque, ſicut operatio diſtinguitur ab eſſentia & virtute Angeli realiter, ita virtus ab eſſentia. 2. Anſelmi, lib. de caſu diabol. cap. 8. ubi ait: *voluntatem & converſionem* voluntatis ad bonum & malum (idem eſt de intellectu & cognitione intellectûs) eſſe quandam eſſentiam, non tamen ſubſtantiam, adeóque cenſet eſſe accidens diſtinctum à ſubſtantia. 3. Auguſt. lib. 15. de Trinit. cap. 7. ubi de anima hominis (idem quoad hoc eſt de Angelo) ait: *Non anima, ſed quod excellit in anima, mens vocatur.* 4. Philoſophi in prædicamentis, ubi inter ſpecies qualitatis ponit naturales potentias (qualis utique reſpectu Angeli eſt intellectus) qualitas autem Angeli diſtinguitur ab ejus eſſentia & ſubſtantia. *Probatur eadem pars ratione* 1. Quia ſi intellectus & voluntas eſſent idem cum eſſentia Angeli, eſſent intellectus & voluntas idem inter ſe: quæcunque enim ſunt eadem uni tertio, &c. Atqui non ſunt idem inter ſe, ut dicetur, Quæſt. 7. art. 3. ergo neq; ſunt idem cum eſſentia. 2. Potentia intellectiva Angeli per ſe, immediatè & ratione ſui ordinatur ad cognitionem, quæ eſt accidens, atqui nulla ſubſtantia per ſe, immediatè, & ratione ſui ordinatur ad aliquod accidens, ergo potentia intellectiva Angeli non eſt ejus ſubſtantia. *Minor probatur.* Quod per ſe ordinatur ad aliud, debet eſſe vel inferioris vel ejusdem ordinis cum altero, non autem ſuperioris, ut Quæ. 13. art. 2. de DEO Uno dictum eſt, atqui ſubſtantia eſt ſuperioris ordinis, quàm accidens, ergo. 3. Congruentiùs oritur effectus accidentalis à principio proximo accidentali, cùm nihil obſtat, quàm à ſubſtantiali, atqui cognitio Angeli eſt accidens; ergo congruentiùs oritur à principio proximo accidentali, & ſuperaddito, quàm á ſubſtantia Angeli; illud autem principium proximum eſt intellectus, ergo intellectus eſt quid accidentale & ſuperadditum ſubſtantiæ Angeli. 4. Minùs proportionatur ſubſtantia creata actioni accidentali, quàm ſubſtantiali, propter ordinis diverſitatem: atqui principium proximum, quo ſubſtantia creata producit aliam ſubſtantiam, non eſt ſola ſubſtantia, ſed ſubſtantia cum certis accidentibus, ut oſtenſũ à nobis eſt in Phyſicis, ergo multò minùs principium proximum cognitionis accidentalis erit ſola ſubſtantia Angeli, ſed ſubſtantia Angeli, cum potentia intellectiva accidentali. 5. Alia agentia creata non producunt ſuos effectus accidentales, niſi per certas qualitates: nam elementa v. g. non producunt primas qualitates, niſi per ſimiles etiam qualitates, calorem per calorem, &c. corpora gravia & levia non producunt motum ſurſum, & deorſum ſe ſolis, ſed per gravitatem & levitatem diſtinctam; ſimiliter cælum agit per qualitates diſtinctas à ſua ſubſtantia, lapides herbæ, gemmæ, per certum temperamentum, quo turbato & immutato amittunt vim ſuam, ut docet experientia; ergo idem dicendum de Angelis reſpectu actuum ſuorum vitalium. 6. Aliæ ſubſtantiæ habent proprietates quasdam diſtinctas à ſe realiter, ergo & Angeli; hæ autem proprietates non poſſunt eſſe aliæ, niſi potentiæ, intellectus & voluntas, &c. 7. Potentia paſſiva directè, & primariò ordinata ad recipiendos actus ſubſtantiales, debet eſſe & ipſa ſubſtantialis, ut patet in materia prima, & ſimiliter potentia paſſiva primariò & directè ordinata ad recipiendos actus accidentales, eſt & ipſa accidentalis, nimirum quantitas; ergo etiam potentia activa (ſaltem inadæquata) directè & primariò ordinata ad productionem actus ſubſtantialis, debet & ipſa eſſe ſubſtantialis, ordinata verò ad productionem formæ accidentalis debet eſſe accidentalis. 8. Actus externi & materiales, qui attingunt objecta ſub diverſa ratione formali, requirunt organa realiter diverſa; ergo etiam actus interni & immateriales, ut intellectio & volitio, qui attingunt objecta ſub diverſa ratione formali, requirunt in eadem ſubſtantia Angeli diverſa, ut ſic dicam, organa & inſtrumenta, quæ quidem nequeunt eſſe alia, quàm diverſæ potentiæ. 9. Materia prima recipit formas accidentales, ad quas eſt indifferens, mediâ potentiâ accidentali, ſeu quantitate, quæ eſt materiæ proprietas; ergo etiam actus & forma ſubſtantialis (ſive ſubſiſtens, ut eſt Angelus, ſive informans, ut eſt anima rationalis) producit ſuas operationes accidentales, ad quas eſt indifferens, mediis quibusdam potentijs accidentalibus: v. g. intellectionem mediâ potentiâ accidentali intellectûs &c. quæ potentiæ ſunt proprietates illius. 10. Nulla ſubſtantia creata eſt per ſe ipſam ultimatè completa ad eſſendum, ſed indiget varijs complementis accidentalibus; ergo neque etiam ulla eſt per ſe ipſam completa ultimatè & proximè ad operandum, ſed indiget varijs complementis accidentalibus, qualibus autem, niſi potentijs? ergo &c. 11. Illud eſt principium *Quo* in agentibus, ſecundùm quod agens ſib. aſſimilat terminum productum; atqui dum Angelus agit, producendo cognitionem, non aſſimilat ſibi effectum ſecundùm ſuam ſubſtantiam: nam cognitio eſt tantùm effectus accidentalis, non ſubſtantialis, ergo principium *Quo* in Angelo, dum is pro-

producit cognitionem, non est substantia seu essentia *Angeli*, sed aliquod accidens, atqui principium *Quo* cognitionis in *Angelo* est intellectus; ergo substantia *Angeli* non est intellectus Angeli. 12. Omne genus juxta Philosophum, dividitur per potẽtiam & actum, v. g. substantia ut sic, dividitur in substantiam in potentia, & in substantiam in actu, quantitas in quantitatem in potentia, & quantitatem in actu, &c. ergo etiam intellectio, ut sic, dividitur in intellectionem in potentia, & intellectionem in actu; cùm ergo illa, in quæ dividitur idem genus, pertineant ad idem genus (v. g. irrationale & rationale, per quæ dividitur animal, pertinent ad idem genus animalis, viventis, &c. (sequitur intellectionem in potentia & in actu, spectare ad idem genus; atqui intellectio in potentia nihil est aliud, quàm potentia productiva intellectionis, & intellectio in actu, non est aliud, quàm actus intellectionis; ergo potentia productiva intellectionis seu intellectus, & actus intellectionis spectant ad idem genus; atqui essentia Angeli non spectat ad idem genus, ad quod spectat actus intellectionis (illa enim est substantia, hæc accidens) ergo essentia Angeli, non est realiter potentia productiva intellectionis, sive intellectus.

Probatur 2. pars Conclusionis, quòd cognitio Angeli distinguatur realiter ab essentia Angeli. 1. Ex Scriptura: multa enim ibi leguntur Angelis post ipsorum creationem revelata, quorum cognitionem antea non habuerunt, adeóque horum cognitio distinguitur realiter ab essentia angelica. 2. Ex PP. supra citatis: dum tria distingunt in Angelis: essentiam, virtutem seu potentiam, & operationem: operatio autem Angeli est cognitio. Quibus accedit Leo I. epistol. 91. cap. 5. *Sicut*, inquit: *sõlius DEI proprium est increatum esse, sic etiam nemo hominum* (idem quoad hoc est de Angelis) *veritas, nemo sapientia, nemo justitia est, sed multi participes veritatis & sapientiæ, atque justitiæ; solus verò DEUS participationis non est indignus.* 3. Angelus non cognoscit futura contingentia certò & evidenter, ut dicetur, cognoscit autem illa, postquam fiunt præsentia, præterea cùm sit virtutis finitæ, non potest cognoscere omnia simul, quæ absolutè sub objectũ ipsius cadunt: sunt enim infinita; sed transit à cognitione unius ad cognitionem alteri⁹, adeóq; est in intelligendo mutabilis ab intrinseco, non est autẽ mutabilis quoad essentialia, ergo aliud est cognitio, aliud essentia Angeli. 4. Non minùs *Angelus* potest impediri ab omni cognitione divinitus, quã ignis ab omni calefactione, combustione, &c. quid enim obstat, nisi petitio principij? ergo distinguitur ab omni cognitione. 5. Volitio Angeli, cùm sit libera *Angelo*, potest abesse, vel adesse, respectu essentiæ Angeli, nihil autem potest abesse à seipso, ergo volitio Angeli non est essentia Angeli, & consequenter à pari, neque cognitio. 6. Intellectio est actio vitalis, adeóque ex conceptu suo immanens, ut suppono ex libris de anima, atqui essentia Angeli non est immanens suo principio effectivo, sive DEO, neque enim recipitur, aut recipi potest in DEO; ergo intellectio Angeli non est essentia *Angeli*. 7. Intelligere est ultima actualitas intelligentis; atqui implicat, ut creatura per suam substantiam sit ultima actualitas in ratione intelligentis; ergo implicat, ut per suam substantiam sit intelligens, ergo substantia illius distinguitur ab intelligere, seu actuali intellectione illius. *Major patet.* Intelligere enim ultimò intenditur ab intelligente, ut tali, ergo est actualitas ipsius ultima. *Minor probat.* Quod per suam substantiam est actualitas ultima in genere intelligentis, est actus purus in ratione intelligentis: actus enim purus in aliquo genere dicitur, qui nihil habet admixtum potentiæ in eo genere, quod autem est ultima actualitas in ratione intelligendi, nihil habet admixtum potentiæ in ratione intelligendi (si enim haberet, non esset ultima, ordinaretur enim ratione potentiæ admixtæ ad actum ulteriorem intelligendi, cùm omnis potentia intelligendi sit ad actum intelligendi) atqui implicat, ut creatura per suam substantiam sit actus purus in genere intelligendi, quia si potest esse actus purus in genere intelligendi, poterit etiam esse in genere volendi, & sic de cæteris omnibus (cùm non sit ratio pro uno, & non pro altero) sequela autem implicat, quia sic creatura posset esse actus purus simpliciter, & omnimodè, quod DEO soli est proprium; ergo, &c. 8. Omnis essentia creata (qualis est angelica) est determinata ad certum genus & speciem, adeóque finita: atqui essentia, quæ identificaretur suæ intellectioni, non esset determinata ad certam speciem, ac proinde non esset finita; ergo nulla essentia creata potest identificari &c. *Minor probat.* Intellectio specificatur à respectu ad diversum specie objectum, ut suppono interea, sed nulla substantia specificatur à respectu ad aliquid (omnis enim substantia ex conceptu specifico, & primario, est ad se, & per se, non ad aliud, per, & propter aliud) ergo intellectio, quæ identificaretur substantiæ, non esset in ulla specie, & consequenter nec illa substantia & essentia esset determinata ad ullam speciem. Fateor quidem, etiam substantias dicere respectum transcendentalem ad aliud, ille tamen respectus non est prædicatum primum (adeóque nec specificum) substantiæ, sed supponit aliud prædicatũ absolutum, licèt, quodnam id, aut quale sit, à nobis ignoretur, qui,

ſubſtantias & eſſentias rerum immediatè in ſe cognoſcere non poſſumus.

Sed contra I. Auguſtinus lib. de ſpirit. & anim. cap. 13. ait: *potentias & vires animæ eſſe idem cum ipſa.* Et ibid. ait: *animam ſecundùm operis ſui officium varijs nuncupari nominibus: dici namque animam, dum vegetat, ſenſum dum ſentit, animum dum ſapit, &c. iſta tamen non differre in ſubſtantia, quem admodum nominibus, ſed omina iſta eſſe animam.* Quibus ſimillima habent Iſidor. lib. 2. Etymolog. Bernhard. l. medit. c. 1. & de interiore domo c. 67. aliíq; PP. adeóq; ex PP. mente, intellectus non diſtinguitur ab anima, & conſequenter nec in *Angelis*, & *Angelorũ* eſſentia. *Reſp.* Librum illum de ſpirit. & anim. probabiliùs non eſſe *Auguſtin.* & licèt eſſet, non facit contra nos: eſt enim ſenſus animam eſſe ſuas potentias radicaliter, quatenus omnes potentiæ radicantur in eadem anima, non tamen formaliter. Vel certè, animam eſſe ſuas potentias, impropriè & denominativè: cùm enim ſint proprietates animæ, dicuntur lato modo unum cum anima, propter ſpecialem cum illa connexionem, & quia ſpectant ad eſſe completum naturale animæ. Vel denique eſt ſenſus, potentias ab anima non differre ſubſtantialiter, ſed tantùm ut accidens à ſua ſubſtantia. *Ex quo patet ad reliqua.* Nec obſtat, quòd *Angeli* paſſim vocentur *Intelligentiæ*, *Intellectus*, *Mentes*: tantùm enim ſignificatur, omnẽ Angeli cognitionem eſſe intellectualẽ, non autẽ, quòd mens & intellect° *Angeli* ſit idem cum eſſentia *Angeli*.

II. Si intellectus & cæteræ potentiæ Angeli ſunt diſtinctæ ab eſſentia, utiq; cauſantur ab eſſentia *Angeli*. Vel ergo cauſantur mediantibus alijs potentijs, & ita datur proceſſus in infinitum, vel ſi imẽdiatè cauſantur ab eſſentia, etiam ipſæ operationes, (putà cognitiones, volitiones.) cauſari poterunt immediatè ab eadem eſſentia, adeóque ſuperfluæ ſunt diſtinctæ potentiæ. *Reſp. Permiſſo antecedente*, de quo aliquid dicetur. *Reſp. 2. ad 5. neg. ultimam ſequelam.* diſparitas eſt: quia intellectus & aliæ potentiæ ſunt proprietates eſſentiæ angelicæ, ideóque (ſuppoſito, quòd producantur ab eſſentia angelica) debet, & poteſt eſſentia eſſe proportionata ad illas immediatè producendas, cùm ante proprietates non poſſit prę ſupponi aliquod principium accidentale in Angelo, ſiquidem proprietates ſunt accidentia rei primæ: at verò cognitiones, & volitiones non ſunt proprietates *Angeli*, ideóque ad illas producendas poteſt ac debet proportionari eſſentia Angeli per potentias accidentales ſuperadditas propter rationes ſupra dictas. Sic licèt materia imẽdiatè recipiat quantitatem, proprietatem ſuam, alia tamen accidentia recipit mediâ quantitate.

III. Angelus eſt perfectior materiâ primâ, & potentiâ accidentali v. g. intellectu, ſed materia prima recipit immediatè formam ſubſtantialem, & potentia accidentalis immediatè producit actum, v. g. intellectus cognitionem, ergo etiam *Angelus* poterit producere immediatè actum abſque diſtincta potentia. *Confirm.* Etiam admiſsâ diſtinctione intellectûs ab Angelo, adhuc Angelus per ſe ipſum & immediatè concurrit ad ſuos actus: nam aliàs eſſet ſemper quodammodo dormiens, ergo fruſtra ſuperadditur intellectus diſtinctus. *Reſp. Neg. Conſeq.* Diſparitas eſt ex dictis: quia principium *Quo* & effectus, potentia & actus, debent eſſe ejuſdem ordinis & generis, ut pro Concluſione probatum eſt. Hoc autem convenit materiæ ſubſtantiali reſpectu formæ ſubſtantialis, & potentiæ accidentali reſpectu actûs accidentalis, non convenit autẽ Angelo & ſuo actui v. g. intellectioni, cùm ille ſit ſubſtantia, hæc accidẽs. *Ad Confirm. Reſp. Permiſſo anteced. neg. Conſeq.* Nam etiam manus Petri habito calamo à ſe diſtincto, concurrit immediatè per te ad ſcriptionem, nèc tamen ſequitur, fruſtra ſuperaddi Petro calamum ad ſcriptionem; quia bene poteſt aliqua cauſa concurrere ad effectum, & tamen indigere inſtrumento diſtincto & proportionato ad effectum.

IV. Operari imẽdiatè, convenit DEO & formæ accidentali, quæ ſunt formæ maximè diſtantes, ergo & conveniet formis intermedijs, nimirum formis ſubſtantialibus creatis, v. g. *Angelis*. *Reſp. neg. Conſeq.* Diſparitas circa primum eſt: quia potentia divina non ordinatur ad effectus, quos producit, ut oſtendi Q. 13. de DEO Uno, artic. ultimo, & ita non eſt opus, ut ſit ordinis ejuſdem cum illis: potentiæ autem creatæ ordinantur, & ita, ſi ſubſtantia creata per ſe ipſam eſſet potentia ad effectus accidentales, deberet & ipſa eſſe in ordine accidentium. 2. Quia in DEO propter ſummam ſimplicitatem, non poteſt habere locum diſtinctio potentiarum ab eſſentia divina, rebus autem creatis non repugnat ex una parte ejuſmodi compoſitio & diſtinctio, aliunde verò congruentiùs eſſe videtur, ut principium proximum ſit ejuſdem ordinis cum effectu, quando & ubi nihil obſtat, adeóque ut proximum principium effectûs accidentalis, non ſit ſubſtantia, ſed potentia accidentalis. 3. Quia ſubſtantias creatas eſſe ita limitatas, ut non poſſint immediatè operari per ſe accidentia, oſtendere videtur experientia, ut patet ex probatione. 5. Concl. non oſtendit autem hoc circa DEUM, ſed potiùs contrarium ratio demonſtrat. 4. Quia modus operandi proportionatur modo eſſendi: cùm ergo DEUS per ſeipſum ſit imẽdiatè completiſſimus ad eſſen-

essendum, utpote actus purus, similiter est ex parte sua, & quoad intrinseca completissimus ad operandum, absque omni complemento & potentia superaddita. E contra, cùm substantiæ creatæ non sint ultimatè completæ ad essendum, sed indigeant varijs complementis superadditis, neque erunt completæ ultimatè ad operandum, sed indigebunt complementis varijs, seu potentijs accidentalibus supperadditis. 5. Potentiæ creatæ, & actus ipsarum sunt ejusdē generis, ut ostensum ex Philosopho probat. 12. adeóque ad operationes accidentales, debent esse potentiæ accidentales, potentia autem divina non est in ullo genere, sed supra omne genus, cùm sit infinita simpliciter. Plures adhuc disparitates erui possunt ex rationibus Conclusionis. *Circa secundum* disparitas patet ex Resp. ad 3. quia formæ accidentales sunt ejusdem generis & ordinis cum suo effectu accidentali, non autem substantiales. *Sed contra*

V. Accidens saltem inadæquatè producit substantiam, substantia immediatè producit suas proprietates accidentales, materia substantialis recipit immediatè quantitatem accidentalem, ergo non est opus, ut potentia & actus, causa proxima & effectus, sunt ejusdem ordinis etiam in creatis, ut dictum est. *Resp. ad 1. neg. Conseq.* Nam licèt accidens non sit ejusdem ordinis cum substantia, quàm producit, ratione sui, est tamen ejusdem ordinis ratione substantiæ, principalis causæ, in cujus virtute substantiam producit. *Ad 2. & 3. Resp. 1. anteced.* Esse valde incertum: quid si enim dicam eandem causam, quæ producit essentiam rei, etiá producere proprietates rei? quòd enim passim dicantur proprietates emanare ab essentia, non obstat, quia non emanant per veram, & propriam actionem procedentem ab essentia, sed procedentem ab agente & generante, quæ actio primò & directè terminatur ad essentiam rei, secundariò indirectè, & propter connexionem, quam habet cum proprietatib°, transit ab essentia rei producta ad proprietates producendas; & iste transitus, ut fundatus in connexione essentiæ cum proprietatibus, dicitur emanatio ab essentia. Ratio ulterior est 1. quia ad agens quod essentiam rei producit, spectat dare rei esse completum, & perfectum, prout ejus natura postulat; esse autem completum naturale rei non habetur sine proprietatibus rei adeóque ad generantem, qui essentiam rei producit, spectat producere ejusdem proprietates. Unde etiam ortum axioma: *qui dat esse, dat consequentia ad esse.* 2. Quia operari supponit esse perfectum, atqui perfectum esse rei non habetur, nisi per proprietates, ergo non potest intelligi res operans, nisi habitis proprietatibus, & ita nulla res potest sibi ipsi producere suas proprietates. 3. Quia, ut supra ostensum est, principium *Quo*, & causa proxima debent esse ejusdem ordinis, & generis cum suo effectu, quod non convenit substantiæ respectu suarum proprietatum accidentalium. *Resp. 2. ad idem, permisso anteced. disting. Conseq.* Non est opus, ut causa creata sit ejusdem ordinis cum effectu, qui est proprietas rei; conc. qui non est proprietas rei; nego: disparitas data est supra in Resp. ad 2. quia proprietates, cùm sint prima accidentia rei, non possunt prodire à potentia accidentali priore, ergo prodire debent à substantia & causa diversi ordinis. Aliud est de effectibus, qui non sunt proprietates. *Resp. ad idem 3. disting. idem Conseq.* Ergo causam creatam non est opus esse ejusdem ordinis cum effectu propriè dicto; neg. cum effectu impropriè dicto, qualis est proprietas rei; conc. effectus enim propriè dictus debet esse simpliciter aliud à producente, & non pertinere ad ipsum esse perfectum & completum rei, id quod non convenit proprietati, adeóque proprietas non est effectus propriè dictus, & consequenter nec est necesse, ut oriatur causa ejusdem ordinis. Cur autem causa creata debeat esse ejusdē ordinis cum effectu propriè dicto, & non cum proprietate, ratio est: quia causa creata ordinatur ad effectum propriè dictum, ut suppono ex Physicis, ordinari autem non potest per modum causæ, nisi sit ordinis ejusdem: si enim sit inferioris ordinis, non potest esse causa, cùm causa minimum debeat esse ejusdem perfectionis cum effectu, si autem sit ordinis superioris absolutè, etiam non potest ordinari ad effectum, cùm id quod est absolutè superius (id est, quod neque est in eadem specie, nec in ullo eodem genere) non possit ordinari ad inferius, ut ju 2. probat. 1. partis Conclus. dictum est; at verò ad proprietatem non ordinatur essentia, sed proprietas ad essentiam: nemo enim dicit essentiam esse propter proprietatem, sed bene è contra. *Ad 4. similiter Resp.* Non est opus, ut potentia sit ejusdem ordinis cum suo actu, si actus ille non sit proprietas potentiæ; neg. si sit proprietas, sicut quantitas est proprietas materiæ; conced. Ratio patet ex dictis: quia ante hujusmodi actum nullæ potest præintelligi potentia accidentalis, in qua recipiatur, cùm proprietates sint prima accidentia rei, ergo recipi debet in substantia & potentia diversi ordinis. 2. quia actus hujusmodi non sunt propriè actus, neque ad illos propriè ordinantur ipsorum potentiæ, sed illi ad potentias, & ideo non oportet, quòd sint ejusdem ordinis cum ipsis, &c.

VI. Differentiæ essentiales rerum non possunt desumi ab accidentibus, sed differentia essentialis Angeli sumitur ab intelle-

ctu, ergo intellectus non est accidens, sed ipsa essentia Angeli. *Confir.* Accidens non extenditur ultra suum subjectum, sed intellectus Angeli extenditur ultra essentiam Angeli, quia Angelus non tantùm intelligit per intellectum seipsum, sed etiam alia, ergo intellectus non est accidens. 2. Potentiæ sunt partes animæ, ut dicitur 2. de anima, sed partes substantiæ sunt substantia, non autem accidentia, ergo potentiæ animæ (idem est de Angelo) sunt substantia. 3. Idem est principium essendi & operandi Angelo; sed essentia est per se ipsam principium essendi, ergo etiam operandi & intelligendi. 4. Substantia Angeli est per se ipsam species intentionalis, per quam se cognoscit Angelus, sed species est operativa: concurrit enim cum intellectu ad cognitionem, ergo substantia est per se ipsam operativa, & non per potentiam superadditam. *Resp. neg. Minor.* Differentia enim essentialis Angeli sumitur à substantia Angeli, in quantum hæc est principium radicale intelligendi, seu radix intellectûs, non autem à principio formali intelligendi, seu intellectu. *Ad 1. Confirm. Resp.* Accidens non extenditur ultra subjectum suum, entitativè, id est, nihil entitatis habet extra subjectum suum, conc. non extenditur objectivè, id est, non habet objectum extra subjectum suum, nego. *Similiter disting. Minor.* Intellectus Angeli extenditur ultra subjectum, seu essentiam objectivè, quia non tantùm se, sed & alia objecta cognoscit conc. extenditur entitativè, neg. *Ad 2.* Potentiæ sunt partes animæ constitutivæ & actuales, neg. potentiales, & divisivæ virtutis animę conc. sicut enim homo & brutum sunt partes animalis ut sic, non quòd constituant actu rationem animalis, sed quòd in illas dividatur, tanquam totum potentiale: ita potentiæ animæ dicuntur partes virtutis animæ, quia virtus animæ ut sic, dividitur in potentiam intellectivam, volitivam, memorativam, &c. *Similiter dist. Minor. & neg. Conseq. Ad 3.* Idem est principium operandi remotum & radicale, quod est principium essendi, conc. Idem est principium formale & proximum operandi, neg. Ratio patet ex dictis pro concluſ. *Ad 4. Resp. disting. Minor.* Species est operativa, vel per se ipsam, vel per potentiam superadditam, conc. tantùm per se ipsam, neg. quando enim species intelligibilis est accidentalis, tunc influit per se ipsam in intellectionem, quando vero ipsa substantia objecti, v. g. Angelus, influit per modum speciei, tunc, sicut Angelus non influit effectivè immediatè in cognitionem sui ipsius, sed mediante intellectu distincto, ita eodem mediante influit objectivè, & per modum speciei.

Artic. II. *An intellectus unius Angeli sit perfectior intellectu alterius?*

Resp. Esse. Probat. Quia Angeli sunt inæquales quoad essentiam, ergo etiam quoad intellectum: inæquales enim essentiæ & naturæ inæquales emanant potentias & proprietates. *Antec. prob. 1. ex Scriptur*: Hæc enim Angelis varia tribuit nomina inæqualitatem importantia, puta Angelorum, Archangelorum, Dominationum Principatuum, &c. Et Daniel. 10. & 12. vocatur Michaël *Princeps magnus*: Apocal. verò 12. dicitur esse dux & princeps Angelorum cum dracone pugnantium, &c. vel ergo his nominibus significatur inæqualitas quoad essentiam, vel quoad dona gratiæ & gloriæ. Si primum, habetur intentum; similiter, si secundum: dona enim gratiæ & gloriæ sunt collata Angelis juxta proportionem naturæ, ut docent PP. & ostendetur infra. *Probat. idem anteced. 2. ex PP.* qui unanimiter tres constituunt Angelorũ Hierarchias, unam superiorem alterâ, & cujusvis Hierarchiæ tres ordines, infimum, medium, summum; ac proinde agnoscunt inæqualitatem inter Angelos. Hæc autem inæqualitas rursus vel est in ipsis eorum naturis, vel in donis gratiæ & gloriæ; quidquid dicatur, habetur intentum, ut constat ex jam dictis. Idem expressiùs docent nonnulli, ut Dionysius cap. 5. de cæleſt. Hierar. docens *superiores substantias* (id est Angelos) *esse graduum inter se celsitudine differentes*. Et Nazianzenus orat. 34. de Theologia ait: *pro naturæ ordinis cujusque proportione* ipsarum *alias, alio modo collustratas*. Et Isidor. lib. 1. de summo bono cap. 10. *pro graduum* inquit, *diversitate ministeria illis esse distributa, &c. Probat. 3. primum anteced.* Quia, ut supra dicebamus, credibile est mundum incorporeum conditum esse cum quadam proportione ad corporeum, neque illi præcipuum ornamentum, quod in varietate & inæqualitate specifica consistit, à DEO negatum esse; atqui in mundo corporeo dantur naturæ corporum inæquales, quoad perfectionem specificam & essentialem: *manifestum enim est*, ut inquit Sanctus Doctor Quæſt. unic. de anim. art. 7. *quod corpora mista supergrediuntur perfectione elementa, planta autem corpora mineralia & animalia plantas, &c.* ergo similiter dicendum est de naturis incorporeis in mundo incorporeo. *Probat. 4.* Quia DEUS mundum incorporeum fecit ordinatum & perfectum; hæc autem perfectio & hic ordo consistit præcipuè in varietate & inæqualitate specifica rerum, ut patet in mundo corporeo, ergo.